

دانشگاه مجازی المصطفی

معاونت پژوهشی و تولید

گزارش نشست علمی پژوهشی

عنوان نشست	رابطه اخلاق و دانش های ممکن
موضوع نشست	اخلاق
سخنران	حجت الاسلام دکتر علی احمدی اسین (عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه)
دبیر علمی	حجت الاسلام دکتر حسن محیطی (استاد همکار دانشگاه مجازی)
زبان ارائه	فارسی
زمان برگزاری	۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۱
مکان برگزاری	استودیو دانشگاه مجازی
تعداد شرکت کنندگان	۷۲ نفر آنلاین
لینک دسترسی به محتوای نشست	https://live.mou.ir/po4i8eftws9y/

متن نشست

بسم الله الرحمن الرحيم

رابطه اخلاق و دانش های ممکن

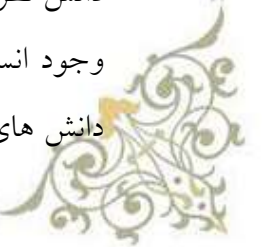
این نشست علمی در تاریخ ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۱ به همت معاونت پژوهش دانشگاه مجازی و گروه علمی اخلاق برگزار گردید.

در ابتدا دبیر علمی جناب دکتر محیطی به تبیین و ضرورت پرداختن به رابطه اخلاق و دانش های همگن پرداختند و با تاکید بر اینکه از دو جهت بحث رابطه اخلاق و دانش های همگن اهمیت و ضرورت دارد که جهت اول این است که پژوهش های که امروزه در مباحث اخلاقی مطرح میشود بین رشته ای است و رابطه بین اخلاق و سایر علوم که مرتبط با اخلاق هستند بسیار اهمیت دارند و جهت دوم اهمیت این است که بین علوم اخلاقی ارتباط برقرار است و با همدیگر اشتراکاتی دارند و در صورت عدم توجه به این روابط و اشتراکات و بی توجهی به تفاوت های موجود بین علوم اخلاقی ممکن است در نظر و در عمل دچار خلط مبحث صورت بگیرد.

استاد محترم دکتر احمدی امین با بیان اینکه اخلاق با سایر دانش های که به نحوی مرتبط با اخلاق هستند مانند روانشناسی، تربیت... دارای ارتباط هست که این ارتباط میتواند از حیث ارزشی بودن، ناظر به گزاره های ارزشی اند یا از این حیث که ارتباط با عقل عملی دارند و سایر موارد و اینکه این مبحث از جمله مباحث بسیار مهم و اختلاف بر انگیز است که در این زمینه دیدگاه های مختلفی ایجاد شده است.

جناب دکتر احمدی امین ضمن بیان اینکه لازم است به طرح اینگونه مباحث پرداخت به این نکته هم اشاره کردند که عنوان نشست که رابطه اخلاق با دانش های همگن است یک عنوان عام است که موارد زیادی را شامل می گردد از جمله رابطه اخلاق با فقه رابطه اخلاق با حقوق و.... که اشاره ای به هر کدام خواهد شد از این باب که نسبت سنجی بین اخلاق با برخی از علوم مرتبط با اخلاق صورت بگیرد که هر کدام از این نسبت سنجی روابط اخلاق با سایر دانشها خود نظریات مختلفی مطرح شده است به عنوان نمونه مانند رابطه دین و اخلاق که برخی قائل به تباین کلی بین این دو میدانند... یا تباین جزئی و یا همنوایی دین با اخلاق یا تطابق کامل اخلاق با دین می دانند.

در ادامه نشست جناب دکتر با اشاره به اینکه دانش های بشری به نظری و عملی تقسیم می شوند و یک دانش نظری مربوط به دانستن است و در حوزه نظریات است و برخی هم دانش ها مربوط به عمل است و وجود انسان در این حوزه دانشی بسیار مهم است به این دلیل که انسان غایات و اهداف مختلفی دارد و دانش های مختلفی در رابطه با جسم و روح او است.

استاد محترم در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به اینکه دانش های هستند که دائر مدار ارزش هستند یا حوزه های دانشی دیگری که همگن با اخلاق هستند که برخی از این اصطلاحات و دانش ها نمی توانند در عرض اخلاق باشد به عنوان نمونه نمی توان گفت دین در برابر اخلاق است یا فقه در مقابل اخلاق است ولی اگر اخلاق را شامل ارزش های مربوط به رفتار در نظر گرفته شود بسیاری از این ارزش ها در فقه و هم در اخلاق در نظر گرفته میشود.

بسیار مهم است که در نسبت سنجی بین اخلاق و سایر دانش های که به نحوی مرتبط اخلاق هستند دقت شود و اینکه باید به دنبال پاسخ این سوال بود که آیا میتوان راهی برای ارتباط بین دانش ها پیدا کرد و اینکه آیا میتوان صحبت از تقدم یا تاخر گزاره های اخلاقی صحبت کرد یا خیر.

جناب احمدی امین در ادامه نشست به تعریفی از علم اخلاق پرداختند به این گونه که ابتدا اشاره ای به تعریفی سنتی از اخلاق کردند که در یونان باستان و عموم اندیشمندان مسیحی و مسلمان اینگونه عمل می کردند و امروزه در تعریف نوین از اخلاق وقتی صحبت می شود اخلاق صرفاً متصدی بحث رزایل و فضایل نیست در کنار توجه به این توجه به افعال و رفتار اختیاری انسان در دانش اخلاق امروزی در نظر گرفته می شود و در یک جمله تعریف اخلاق اینگونه است که دانشی که از صفات اکتسابی و رفتار و افعال اختیاری انسان صحبت می کند و ارزش گذاری می کند برای رسیدن به سعادت و یک زندگی مطلوب و هدف نهایی. و لذا با توجه به تعریف اخلاق اینگونه فهمیده میشود که پژوهش های اخلاق امروزه شامل بحث ها و موضوعات گوناگونی می شود که سابقاً به آنها در اخلاق پرداخته نمیشد یا کمتر مورد بررسی قرار می گرفت به طور نمونه حوزه های مختلف سیاست و اقتصاد فردی و ... می گردد.

استاد محترم ابتدا به رابطه اخلاق و فقه توضیحاتی را بیان کردند که مفهوم فقه بسیار دانش وسیعی است و اصطلاح مقاصد فقهیه گویای این است که فقه دانش تک هدفی نیست و به تناسب هر کدام آنها دارای حوزه دانشی خاصی شود

و در رابطه با دانش حقوق میتوان اینگونه گفت که حقوق دانشی است که به وجه زیست اجتماعی انسان ها صحبت می کند و در رابطه با نظم و انتظام و زیست عادلانه در مورد قلمرو و جامعه ای باشد.

و اینجا میتوان بین اخلاق و حقوق تفاوت های پیدا کرد و حوزه محدودتری برای حقوق می توان در نظر گرفت و اینکه حقوق مختص می شود به اجتماع در حالی که اخلاق شامل حوزه فردی اجتماعی و الهی است و البته هر کدام از این مطالب در جای خود نظریات رقیب دارد و در نتیجه اخلاق اعم از حقوق می گردد چون موضوعی عامتر از حقوق دارد .

لازم است به این نکته اشاره شود که غایت و هدفی که اخلاق دارد علاوه بر اینکه باعث ارزش گذاری بر گزاره های مختلف می گردد باعث تمایز از سایر دانش ها مانند تربیت و روانشناسی هم می گردد.

استاد محترم با تاکید بر این نکته که سه مولفه مهم در اخلاق هست که باید به آنها توجه کرد که به ترتیب مولفه اول غایت و هدف اخلاق است و مولفه دوم موضوعات گزاره های اخلاقی که اخلاق در چه مواردی صحبت می کند و حوزه شناختی اخلاق شامل چه موضوعاتی می گردد و مولفه سوم ارزش گذاری صفات و افعال انسان توسط اخلاق.

مورد بعدی که باید توضیح داده شود رابطه دین و اخلاق است که هر دو از اهدافشان رسیدن انسان به سعادت است و اینکه اخلاق جزئی از دین در نظر گرفته میشود.

گاهی اینگونه سوال می شود که اخلاق بر دین مقدم است یا دین بر اخلاق که در جواب اینگونه گفته میشود که این سوال اشتباه است زیرا تمایزی بین اخلاق و دین نیست بلکه باید اینگونه سوال شود که تقدم و تاخر اجزا دینی نسبت به اخلاق چگونه است.

استاد محترم در پایان سخنان خود به عرفان عملی اشاره کردند که عرفان عملی در سنجش با اخلاق یک رویکرد اخلاقی است چون ارزش های را میدهد برای رسیدن به سعادت نهایی در کنار رویکردهای دیگر در اخلاقی که رویکرد عرفانی هست که انسان به عنوان تجلی اسما و صفات الهی است.

در پایان نشست ضمن جمع بندی مطالب ارائه شده توسط استاد محترم ایشان به سوالات مخاطبین آنلاین پاسخ های لازم را ارائه کردند.

رابطه اخلاق و دانش های همگن

"دانش اخلاق از دانش های مبنایی در ارزشهای اسلامی است. تبیین نسبت اخلاق و دین و دانش های انسانی به فهم نحوه استفاده این دانش ها از یکدیگر کمک می کند. دانش اخلاق که راه رسیدن به هدف نهایی انسان و سعادت او می پردازد، معنای زندگی و ارزش آن را روشن می سازد. در این نشست به تعامل و تعاطی دانش های همگن با اخلاق خواهیم پرداخت."

چهارشنبه ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۱
ساعت: ۱۰:۰۰

همراه با اعطای گواهی نامه

live.mou.ir/research

لینک شرکت در نشست

دبیر علمی

حجت الاسلام دکتر حسن محیطی
استاد همکار دانشگاه مجازی

سخنران علمی

حجت الاسلام دکتر علی احمدی امین
عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه

معاونت پژوهش و تولید
گروه اخلاق اسلامی

نگار شما بر خصوص این نشست علمی چیست؟

نگار شما بر خصوص این نشست علمی چیست؟

خوب	82%	(14)
خیلی خوب	18%	(3)
متوسط	0%	(0)
بد	0%	(0)

پاجاهک Department 2

Video (1)

Notes 17

برای دریافت گواهی در لینک زیر ثبت نام نمایید
<https://survey.porsline.ir/s/Y9z64So>
 لینک ثبت نام برای دریافت گواهی تا یک روز فعال است

Chat 18 (Unsynced)

Attendees (60)

- Active Sessions
- Hosts (2)
- Participants (58)
- 11148
- 1118Nasravan
- 11208

نگار شما بر خصوص این نشست علمی چیست؟

نگار شما بر خصوص این نشست علمی چیست؟

خوب	70%	(7)
خیلی خوب	30%	(3)
متوسط	0%	(0)
بد	0%	(0)

پاجاهک Department 2

Video (1)

Notes 17

برای دریافت گواهی در لینک زیر ثبت نام نمایید
<https://survey.porsline.ir/s/Y9z64So>
 لینک ثبت نام برای دریافت گواهی تا یک روز فعال است

Chat 18 (Unsynced)

Attendees (49)

- Active Sessions
- Hosts (2)
- Participants (47)
- 11148
- 1118Nasravan
- 11208

نگار شما بر خصوص این نشست علمی چیست؟

نگار شما بر خصوص این نشست علمی چیست؟

خوب	82%	(18)
خیلی خوب	18%	(4)
متوسط	0%	(0)
بد	0%	(0)

پاجاهک Department 2

Video (1)

Notes 17

برای دریافت گواهی در لینک زیر ثبت نام نمایید
<https://survey.porsline.ir/s/Y9z64So>
 لینک ثبت نام برای دریافت گواهی تا یک روز فعال است

Chat 18 (Unsynced)

Attendees (51)

- Active Sessions
- Hosts (2)
- Participants (49)
- 11148
- 1118Nasravan
- 11208